

2533

No.

~~24~~

de ordine

din mapă

521
~~2807~~

MINISTERUL
CULTELOR ȘI ARTELOR

Comisiunea
Monumentelor Istorice.

~~1924~~

FASCICOLA LA MAPA No. ~~15~~ VOL. ~~1~~

Bis. 8. Nicolae
(domnita)

Orodelu

com. Orodelu

J. Doly

1921 - 929

Arhivar,

Unodulu

Bis. of Nicolson

(1866)

- document -

CHESTIONAR PRIVITOR LA MONUMENTELE ISTORICE

(Acest chestionar se va completa și înainta cu adresă oficială pe numele: D-lui Președinte al Comisiunii Monumentelor Istorice, Administrația Casei Bisericii, în interval de două săptămâni dela ziua primirii lui).

Județul Dolj
Comuna Orșadea
Cătunul

1) Felul monumentului.

Numele și hramul.

Mănăstire

Schit

Biserica parohială

Biserici filiale

cu hramul „Sfântul Nicolae”

(Pentru fiecare biserică filială se va face chestionar aparte).

2) E de zid sau de lemn? E dreptunghiulară sau cu sânnuri?

Construită de zid cu temelie de
sigă, cu fel de piatră nisiposă
și are forma dreptunghiulară.

3) Care e anul de fondare și numele ctitorilor? (Se va da numele ctitorilor de pe pisanie pomelnice și portrete ctitorești).

Anul de fondare este 1866, iar ctitori
au fost: Ionita Stănică, Ioan Cărligelu, Dinca Stă-
nică, Ioan V. Vinea, Ion Stanciu, Ion Pann Lungu

Petru Albu, Marin Albu, Florea Albu, Petru Mustăța, Marin Mustăța, Ion Tutunșea, Enea Albu, Florea Pă-
Ioan Sima, Ion P. Boangiu, Ion H. Piturca, Ion Melcea, Ion Melcea, Ion Fikică, Ștefan Fikică,

4) Ce inscripții de fondare, săpate în piatră și lemn, sau zăgrăvite sunt? (pe cât se pot descrie).

În partea interioară a zidului intrării poartă
schis pe zid următoarele:

Făcute s-au această Sfântă și Dumnezeiască biserică
cu toate cheltuielile și ostenețele locuitorilor Comunei Orșadea fiind cei dăruitori ctitori
și epitropi: Ionita Stănică, Ion Cărligelu, etc (vezi No 3 până la Ștefan Fikică) și de aici
continuă ctitori: Tudor Nina, Tată Dolea, Barbu Cărligelu, Costache Petru
Boangiu, Dinca Stănică, Ion Brăsoveanu, Simion Stănică, Nădăruțu, Marin Brăsoveanu, Ion Sarla, Nedelcu Melcea, Marin Negrea, Ion Stănică

În zilele printului nostru Carol I în cu blagoslovenia episcopului nostru S.D.
Calinic al Râmnicului Nouului Levern. Începută în anul 1866 Iulie 25
și finită în 1867 Iulie 30.

Arhitect Ștefan Ștefanovici, zugrav Ghita Cosoveanu din Craiova.

5) Ce clădiri sau ziduri sunt pe lângă biserică și ce vechime au?

Pe lângă biserică nu există și nici n-au existat clădiri.

6) Are biserica pridvor cu stâlpi înflorați și chenare împodobite la uși și ferestre?

Nu are pridvor și nici o poartă artistică la uși și ferestre.

7) Are pietre de morminte vechi? Ce inscripții au? (pe cât se pot citi).

Nu are pietre de morminte vechi, ci numai cuni de piatră în curtea bisericii și acestea sunt de p. 1850 încoace, fără nici o valoare artistică.

8) Zugrăvelile sunt vechi sau noi? Pedinafara bisericii sunt zugrăveli?

Zugrăvelile sunt din anul 1866/67 anul zidirii bisericii și sunt în mare parte distruse din cauza erupțiilor zidurilor. Biserica întreagă este legată în fier la anul 1892/93 merge spre ruină din cauza stăruirii proaste de săgă mănăstirii. Nici reparație este posibilă. Zugrăveli în exterior nu sunt.

9) Tâmpla e de zid sau de lemn? Ce vechime are? E frumos împodobită?

Tâmpla este de zid făcută colorată cu biserica și este simplă și fără nici o poartă.

10) Câte strane vechi și sfesnice de lemn sculptate sunt?

Biserica are 3 strane și 40 jeturi. În anul zidirii 1866/67 fără sculptură. În altar însă sunt 3 sfesnice de lemn frumoase sculptate care nu se știe din ce an sunt.

11) Inventariul icoanelor vechi de la tâmplă și din biserică, chiar a celor scoase din uz, cu arătarea inscripțiilor ce au, și numele sfinților ce reprezintă.

La femei (nars) icoanele: Mântuitorul Iis. H., Maica Domnului; în dreapta Cu. Paraschiva; în stânga Sf. Ecaterina.

Pe icoostas la hărbati (fonaos) este o icoană care are patm prasnice pe o parte și patm pe alta, este lucrată în Craiova la 1904, însă este foarte prost executată. Pe icoostas la femei, o icoană pe o parte cu Sf. Nicolae și pe alta cu Ințieroa; desi veche, însă frumoasă și exactă. Anul nu e însemnat.

În biserică se mai află o icoană cu Sf. Nicolae, din anul 1880, o icoană a Maicii Domnului spartă pe jumătate, cu pictura deteriorată. Nu se cunoaște anul.

12) Inventarul candelelor, cădelnițelor, discurilor, ripidelor, chivoturilor, crucilor de lemn ferecate, paftalelor, potirelor, și ab-întregii argintării vechi, precum și al candelabrelor vechi, (indicându-se inscripțiile ce au pe cât se pot ceti).

un disc, stelută și linguriță de hărbati, noui. Două potire și un disc de cositor. Un chivot de argint, o cruce de hărbati, 4 sfenice de alamă mici, și două sfenice de bronz noui, două candelabre de bronz. Toate sunt de dată recentă, cele mai multe sunt noui.

În interiorul bisericii se află opt candelă de argint, o candelă mare cu sare bate tot de argint, o candelă de hărbati, două cădelnițe una mai veche și una nouă, idisc alingurita și otea de argint; Un potir, de hărbati, noui. Două potire și o cruce de hărbati, 4 sfenice de alamă mici, și două sfenice de bronz noui, două candelabre de bronz. Toate sunt de dată recentă, cele mai multe sunt noui.

13) Inventariul vestimentelor vechi, chiar a celor scoase din uz.

Ori artistică.

Trei sfite, un stihar și un epitrahil de hărbati, însă n-au însemnatate istorică.

14) Ce pomelnice vechi, manuscrite sau documente sunt? (Inventarul lor).

Prisoniera nu are pomelnice, nici manuscrite, ori documente vechi, în schimb se găsesc câteva pila locuitori în epoca lui Matei Basarab și Mihail Viteazul, cu daruri de moși sau hotărâri de judecată între moșneni.

15) Inventarul cărților vechi de slujbă, cu arătarea titlurilor lor.

Două liturghire din care unul din 1862.
Două grecești chineze din 1862.

Un încredințat tipărit la Olaj sub Francisc II, iar ca mitropolit fiind Ioan Bob.
anul 1800. Un penticostar tipărit la Râmnic în timpul lui Mihail Cost.
Lutu și al episc. Silarel la anul 1893 de la ^{peca lămur} 1895. Un tipic tipărit la București de
de Mitroș. Nifon. fără an. Un Molitfelnic tipărit la 1832 sub încredințat al
Râmnicului. Un Aghiaz mator caruia nu se poate ști anul
tipăririi. O caganie din 1781.

16. Ce clopote vechi sunt și ce în-
scriptii au?

Un clopot mare pe care scrie: Hramul Sf.
Nicolae. și Hönig Frederik, Ontate

Jemeșvaron 1847.

17) Când s'a făcut ultima repara-
ție mare a bisericii; s'a păstrat ce
era vechi?

Prima și ultima reparație s'a făcut la
anul 1895 și a constat în facerea unui mic
contrafort de jur împrejurul temeliei din ciment
cu cărămida care nu e mai înaltă de 0,50 m. deasupra pământului, și în lega-
rea bisericii cu fier. Această reparație însă n'a adus decât puțin folos în cauză teme-
lieră proastă.

18) Ce legende istorice se pove-
tesc despre acest sfânt locaș?

Nare legende istorice.

19) Ce lucruri istorice sunt prin
prejur: palate domnești, case boeresti,
cule, case vechi țărănești, câmpuri
de luptă, cruci de piatră mari (cu
inscripția pe cât se poate descifra).

Dacă lăsenia este de dată recentă, apoi origina
comunei Grodelu este foarte veche. Numele de
Grodel pare a fi de origine dacică căci îl găsim
în poezia eroică a lui Bolnisi neamul amune. Traianida.

ca nume de poet. De altminteri obiectele găsite în pământ de locuitorii întăresc această
supoziție. Un locuitor săpând săpuna vie, a găsit o sahie dacică, în formă de coor,
o foaie de frân, țigle în formă de limbă de leu îngăurite la coadă pentru a fi
prinse cu chie și altele. Tatăl meu a scos cu plugul un burlean de pământ ars
care trebuie să fi fost un apeduct căci este în apăsarea unor cămele (isro).
Sau găsim într-un mal cuptoare de pâine; într-altul cuptoare de var.

Semnătura Parohului (Superiorului),

Sigiliul Bisericii (Mănăstirii)

Pr. Const. Ionișco

Multe sunt indicațiunile cari dovedesc că aici a fost o așezare omenească înaintată în civilizație. La câțiva Km. spre S.V. de Orodelu, unde actualmente e câmpul Căstrelor Traiane și spre Sud de Pleușa se văd urmele a trei castru romane. La 4 Km. spre V. de Orodelu în câmpul Verlicioara se află un castru rotund cu două rânduri de valuri, căruia locuitorii îi zic Cetate. A avut clădiri de cărămidă. În pădurea Verlicioara este un alt castru identic, iar prin împrejurimi se cunosc brăsdăturile ogorurilor deși pădurea este seculară. La Nord de Orodelu, cam la 8-10 Km. trece un mare val roman dela Severin la Olț. Cu el cunosc pe o distanță de cam de 30 Km. dela Carpen până aproape de Italieni. În dreptul Com. Căciulatu și Terpezița este foarte distinct. În alte locuri plugul a nivelat valul. Până la completarea lui nivelare ar trebui cunoscut și de istorici, căci eu n'am văzut nimic scris în istoriile noastre despre acest val și despre castru ce-l însoțesc. La Sud de val în dreptul Căciulatului a fost Cetate de piatră în pădurea ce se zice a Cetății.

Câmpia, dealurile și văile noastre arău presărate în lung și lat o mulțime de rămășițe istorice, necunoscute și necercetate de istorici, și cari vor dispărea cu timpul. Domnul Deputat A. Biulea și un domn general al cărui nume îmi scapă, ~~visita~~ acesta din urmă venind pe aici în vara anului 1920, ne făgăduise a ruga pe domnul Drăghiceanu sau un alt istoric sptre a ne vizita.

Reînvie pe această cale rugămintea și aștept cu nerăbdare ziua când cineva din membrii Comisiei Monumentelor istorice mă va anunța că sosete în părțile noastre. Încotro va veni nu-i va fi zadarnică.

Paroh: P. Const. Ițanico

Parohia bisericii Sf. Nicolae

în
Comuna Orodelu, jud. Dolj.

No 5

10 Ianuarie 1924.

23. 5. 924

Cu avizul Onor.

Comisiei a Monumentelor Istorice.

C. Megares

Biserica parohială din această comună, deși construită
numai din anul 1867, se află în proces de dărâmare.

Principala cauză a acestei stări este faptul că la temelia construcției
în loc de cărămidă sau alt material mai durabil, s-au
zidit bolovani de sigă, formați din pietrificarea incompletă
a nisipului.

Această însă din cauza greutatei clădirii n'a întârziat
să se măcească, amenințând întreaga clădire cu distrugerea.

Pe la 1893/94 i s'a făcut ^{lângă temelie} înca un zid de cărămidă cu
ciment, iar sus a fost legată cu puternice bare de fier.

Totul a fost însă zadarnic, căci procesul de distrugere
și-a urmat drumul fatal, până ce în toamna anului
1922 s'a năruit un zid de la tinda, amenințând cu
prăbușirea turlei de la intrare.

Îngure legăturile de fier mai tîu înca clădirea în pi-
rsoare și nu este exclus ca într-o bună zi să se năruiască.

De altminteri autoritățile bisericești au închiș' până
în prezent de patru ori, stărînd pentru construirea unui nou
locas de rugăciune.

Lucrul n'a fost posibil înainte de război din cauza
că parohul era prea bătrîn pentru a încerca o aseru-
nea lucrare.

În anul expirat după ce am terminat un mare local
de școală, un comitet format legal a străns fonduri
și a lucrat 150.000 cărămizi pentru biserică.

Domnii Sale

Domnului Președinte al Comisiei Monumentelor Istorice
Ministerul Cultelor.

clasa 1896 15-4-924

93
97eli.

~~le~~
Parohia br. N. Nicolae
com. Orodelu
jud. Soly.

În referin la Rap.
C.U. nr. 5/923 avem onoare
a vă ruga să liniștiți
a ne înainta o fotografie
a br. ce intenționează a
o clădire pentru a se
construi o nouă br. pe
locul ei. —

R. J. d.

Parohia bisericii Sfântul Nicolae
din
Comuna Orodelu jud. Doljii.

No 47/26 Februarie 1924

14. III
La Comisiune cu referatul
Diecei tehnice

Domnule Presedinte,

Răspunzând Ordinului Dvoastră cu No 93/924,
am onoare a vă înainta aici alăturat trei fotografii
a bisericii din Com. Orodelu ce voim să dăruim pentru
a construi alta.

Deși zidită în anul 1866/67 și deși ulterior legată
cu multe legături de fier, după cum se vede din fotogra-
fia interiorului, totuși dărâmare ei încrețită nu a
putut fi oprită, cum se constată din celelalte fotografii
unde se văd crăpăturile zidurilor, iar colțul din stânga
usilor crăpat mult și chiar căzut; așa că singura le-
gătură de fier de asupra usilor o mai ține în picioare.
În interior după cum veți binevoi a observa, pentru

Primit 3 fotografii
- Orodelu -
St. Bratule
3. IV. 924

a. dregă distrugerea fostul paroh a ținut și a pus un
vopsitor de a des sfintii, dar crăpăturile au apărut
iar, și în alte locuri ținutala a căzut din nou.
Clădirea nu prezintă nimic ce ar merita să o facă
a fi vizitată de cineva, afară de procesul de distrugere
în cel mai înalt grad.

Primiti, vă rog, Domnule Presedinte, asigurarea con-
siderațiilor mele.

24. III. 24
Se aprotă dăruirea
Comunei ca să se facă paroh. Pr. Const. Stăniș
usă prin Episcopii respect
tări, care va la a toate mănă-
mintele pentru pastora obiectelor
bisericești din clădirea cea
veche. Napier

Domniei Sale

Domnului Presedinte al Comisiei Monumentelor istorice.

La Comisie cu Telerajul
Direcției tehnice 27.11

B. Valcea în 19 Martie 1924.

Domnule Președinte,
Referitor la raportul parohiei bisericii
„Sf. Nicolae” din comuna Crodel, Dolj, No. 19/923 înregistrată la No. 161/923 C. M. P., am ono-
are a vă raporta următoarele constatări:

I. — Obiectul în sus zisul raport al preotului
C. Stănica, este descrierea bisericii „Adormirea, etc.”
din comuna vecină cu parohia P. B. Sale, anume
balugărei - Dolj. Aceasta biserică P. B. Sa o bănuș-
te că ar fi mai veche de data 1840, arătata în
pisanie, și opinează că la această dată și s-a făcut
bisericii numai o adăogire și reparație. Biserica
e arătata și văzută de Sf. Sa ca o bogăție artistică,
cu pictura frumoasă etc. — Subsemnatul, am con-
statat și opinez că e clădită cu totul în anul ară-
tat (1840), în perioada de decadență a stilului
bizantin, care se observă aci în complexul ei. Voi
înainta mai târziu releveul ridicat, devizul pen-
tru reparațiile necesare, și memoriul explicativ,
de oare ce comitetul a hotărât ca anul acesta
sa refacă în comuna aceasta întâiu școala, și în
a. 1925, biserica.

II. — Vizitând și examinând ca această oca-
ziune și biserica din comuna Crodelu, pentru care
urmăază a se da aprobare să se dărâme, în vede-
rea căreia s'a cerut de către Comisiunea noastră,
fotografii, opinez că această biserică trebuie dărâ-
măta de oare ce soclul e clădit din piatră sil-
cioasă friabilă și nerezistentă, ea s'a scrobit sub

Domniei Sale
Domnului Președinte al Comis. Mon. Istoric

25/3/924 In acestă biserică conține lucrări de valoare
mărită, care sunt de parine a sa vizitate și păstrate în
păzire, acestea urmează a se păstra în
M. P.

greutatea zidurilor și boltilor mari, grele și plate, cari prezintă crașiături orizontale și verticale amenințând cu prăbușirea. Biserica nu are nimic important. Arc turla de zid pe pronaos, boltile fără proporție, (calote sferice plate) pe dublouri fără pendanțive bine definite. Cămpula e de zid fără importanță. Planul bisericii dreptunghiul fără sinuri, ridicată în anul 1860-67 de către moșneni. Unu din moșneni a apucat în locul acestei biserici pe cea de lemn, care s'a distrus. De la această biserică a rămas un foarte frumos iconostas - prăznicar - cu baldachin, totul de lemn de stejar și tei, păstrat în bună stare, având silueta agreabilă, proporție și elemente de compoziție originale arhitectonice și plăcute. Are creștături, puncte foarte de efect, și patina timpului, alt-fel ca împreună cu florile de fieroane de fier, ce, fuvile îmbinăturilor, arsurile lumânărilor, fîcături de ceară și culorile învechite și afumate, alb și roșu, date pe alocuri ca ornament, să înlesnească și să înosească, încă mai mult, împreună sculptura și întregul acestu purtător de icoane prasnice, către care credințiosul își întindea primu saș și privirea cucernică și smerită după ce își apleacă capul sub pragul fișic al uși bisericești.

Vai trimite relevul acestui odor pentru publicitate în buletinul Comisiunii. Opinez a se cere acest prăznicar pentru muzeul Comisiunii, de oarece s'ar putea înstreina. - Se poate dispune de către Onor. Comisiune, dăruirea bisericești din Comuna Brodel-Dolp. -

31.10.14
Obiectele vor
fi conservate în
anul lui
speciale pentru
Muzeul sau

Nap

Arhitect

M. R. Z. O. N. A. M. Y.

408 -
22 april

15-4-924

Arch. Referendariu
R.-Vâlcea

D. I.
ARHIV
MONUMENTE IST. GE.
NR. FILA 9

La referința la ap. Dr.
12/4/924 avem onoare a vă face
cunoscut că s-a aprobat dâns.
marca bis. din com. Crooklu jud.

Soli comunicându-se P. I. Episcop
al Eparchiei R.-h.-Ierului cu
adresa Nr. 269 / 31 Mart. 924.

Pentru obiectele de valoare
ce se găsesc în acea bis. veti hris-
ta a lui Amisuri etc. Tre
conserate în unul din muzee
speciale permise de Minister sau

Episcopie respectiva
Veti lua în vedere chestiune cu P. I. Episc
Munt.

408 - Mitocul.

408.
22 april

Episcopie R. M. Ierului

Ca urmare la adresa
Com. voastre nr. 269 din 31
Iunie a. p. am omenie a vă
face cunoscut că ~~am~~ deținut
pe St. Ref., un. Com. din
R. Valcea cu înlocuirea obiectelor
de valoare existente în tr. com.
Obiectele p. d. s. și se vor pune în
se obținuta și a se deține în conformitate
în unul din muzee pendinte
de Minister sau de acea Episcopie
și în în noua tr. am v' să
comunicat.

Binevoiti

Minist.

Sti